

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 februarie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan și Ion Guzun,

juducând, fără citarea părților, recursul ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iulie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017, declarat de avocatul Stegărescu Ion în numele inculpatului

Zaharia Oleg xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 14.02.2016 - 26.07.2017;

2. Instanța de apel: 28.08.2017 - 18.10.2017;

3. Instanța de recurs: 20.12.2017 - 13.02.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iulie 2017, Zaharia Oleg a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.188 alin.(5) Cod penal la 12 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Ațiunea civilă a fost admisă, dispunându-se încasarea în mod solidar de la Zaharia Oleg, Condrea Iacob și Șcurea Gheorghe, condamnați prin sentințele Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21.02.2017 și 06.03.2017, în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a prejudiciului material în sumă de xxxx lei și xxx euro, echivalentul în lei conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Zaharia Oleg, la 27 iulie 2016, aproximativ la ora 15.13, împreună cu Condrea Iacob și Șcurea Gheorghe, prin înțelegere prealabilă și de comun acord, urmărind scopul sustragerii bunurilor, printr-un atac tâlhăresc, acționând după un plan comun bine chibzuit în prealabil, s-au deplasat cu automobilul de model „xxxxxx”, cu n/î LLA xxxxxx, condus de către Zaharia Oleg, în direcția filialei BC „Moldova-Agroindbank” SA din str.Ștefan Vodă 143, or.Durlești, mun.Chișinău.

Ajunși la locul destinației, Zaharia Oleg a rămas în automobil, așteptându-i pe Condrea Iacob și Șcurea Gheorghe, care și-au îmbrăcat pe fețe cagule, iar pe mâini mănuși, pe care și le-au pregătit din timp și, prin acces liber, au pătruns în sediul filialei BC „Moldova-Agroindbank”, unde s-au apropiat brusc de regiunea îngrădită cu pereți de protecție, la ghișeu pentru deservirea clienților, unde la acel moment se afla angajatul băncii, operatorul Nicolaev Vitalie.

În circumstanțele abordate, Șcurea Gheorghe împreună cu Condrea Iacob, profitând de faptul că Nicolaev Vitalie se afla de unul singur în incinta sediului, s-au apropiat de ghișeu operatorului și au îndreptat pistolul de model „Le petit Rg 59” în direcția acestuia, amenințându-l că în cazul în care acesta nu va deschide ușa de acces în sectorul îngrădit, vor trage din armă.

În urma amenințărilor percepute ca fiind reale și iminente, Nicolaev Vitalie a deschis ușa, după care Șcurea Gheorghe împreună cu Condrea Iacob au pătruns în zona accesibilă numai pentru angajații băncii și i-au aplicat operatorului mai multe lovituri în diferite părți ale corpului.

De asemenea, întru realizarea planului criminal bine chibzuit, aceștia au vărsat peste obiectele interiorului din sediul filialei o substanță combustibilă, apoi profitând de faptul că safeul amplasat în zona protejată a filialei era deschis, au sustras din interiorul acestuia mijloace bănești după cum urmează: xxxx lei; xxx euro; xxx dolari USD; xxx lire sterline; xxx RON; xxxxxx ruble rusești, care conform ratei de schimb oficial al Banca Națională a Moldovei a constituit suma totală de xxxxxxxxxxxx lei.

Astfel, în vederea realizării planului infracțional comun, Zaharia Oleg, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, a asigurat pe coparticipanți cu mijlocul de transport nominalizat pentru a se deplasa la locul comiterii infracțiunii și pentru a se retrage cu valorile materiale sustrate. De asemenea, acesta a pus la dispoziția lui Condrea Iacob și Șcurea Gheorghe substanța combustibilă utilizată în timpul comiterii atacului tâlhăresc asupra sediului filialei băncii.

Intrând în posesia unei părți din mijloacele bănești sustrate în legătură cu executarea rolului său în comiterea infracțiunii, Zaharia Oleg i-a transportat pe Condrea Iacob și Șcurea Gheorghe la „Gara de Sud” din mun. Chișinău, ca ulterior aceștia să se deplaseze în s. Brânza, r-nul Cahul, unde ultimul domiciliază, pentru a repartiza în continuare și a tăinui banii sustrași.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul I. Stegărescu, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat, ori rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri prin care acțiunile inculpatului să fie reîncadrate din prevederile art.188 alin.(5) în cele ale art.323 alin.(1) Cod penal, încetarea procesului penal în baza Legii privind amnistia, invocând că acțiunile inculpatului nu întrunesc semnele componente ale infracțiunii incriminate, deoarece lipsește intenția atacului săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe; - nu au fost prezentate careva probe pertinente și concludente pentru a demonstra că inculpatul prin acțiunile sale ar fi organizat tâlhăria, cu aplicarea armei; - instanța, reținând în acțiunile inculpatului agravanta de atac armat, nu a probat faptul dat prin careva probe pertinente și concludente ce ar fi demonstrat săvârșirea infracțiunii de către un grup criminal cu determinarea rolurilor fiecăruia din inculpați; - instanța incorect a soluționat acțiunea civilă, deoarece aceasta urma a fi respinsă din motiv că BC „Moldova-Agroindbank” SA nu a fost recunoscută ca parte vătămată și ca parte civilă în cadrul procesului penal, iar persoana care a participat la acțiuni procesuale și a înaintat acțiunea civilă deține împuternicirile prevăzute de art.79 alin.(2) Cod de procedură penală; - nu sunt probe că semnatarul acțiunii civile poate reprezenta reclamantul fără împuternici speciale, conform art.61 Cod civil; - instanța incorect a dispus încasarea prejudiciului material în mod solidar, de la trei inculpați, pe când a examinat cauza doar în privința lui O.Zaharia; - la examinarea acțiunii civile nu a ținut cont de prevederile art.523 Cod civil, din care rezultă că creanța solidară nu se prezumă, ci se naște printr-un act juridic, prin lege sau atunci când prestația este indivizibilă, pe când din actele cauzei nu se poate reține că răspunderea solidară s-ar fi născut în urma actelor juridice efectuate de

inculpați, sau că prestația este indivizibilă; - nu a fost indicat temeiul legal de stabilire a răspunderii solidare, de rând ce partea vătămată nu a motivat-o și probat-o, iar instanța nu putea s-o stabilească din oficiu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017, a fost admis parțial apelul declarat de avocatul I.Stegărescu în numele inculpatului, casată parțial sentința în latura civilă și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, prin care s-a dispus încasarea de la Zaharia Oleg în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a prejudiciului material în sumă de xxxx lei și xxxx euro, echivalentul în lei conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul excutării hotărârii. În rest, sentința a fost menținută.

În motivarea soluției date, verificând și examinând materialul probator administrat atât în cadrul urmăririi penale, cât și în prima instanță, instanța de apel a reținut următoarele probe:

- declarațiile martorului V.Nicolaev, care a declarat că în momentul când își executa atribuțiile de serviciu, a observat doi tineri care s-au apropiat în fața ghișeului amenințându-l cu arma, ambii erau cu cagule pe cap, primul i-a spus să deschidă ușa că de altfel vor trage. Înțelegând că din partea acestora era o amenințare reală, deoarece persoana ce avea în mână armă, a deschis ușa și în acel moment a primit o lovitură în zona mandibulei, apoi a fost doborât la podea și i s-a comandat să pună mâinile după cap, între timp persoanele au pătruns în cabină, au sustras numerarul din safeu, precum și banii din dulap, după care au părăsit cabina. Dânsul a apăsat butonul de alarmă și îndreptându-se spre ieșire a observat că aceștia au plecat cu un automobil de culoare gri metalic, după care a venit o persoană care i-a spus numărul de înmatriculare al automobilului;

- declarațiile martorului A.Perțați, care a relatat că în ziua sustragerii din sediul bancar și-a parcat automobilul său lângă un automobil de culoare gri, cu care ulterior au fugit persoanele ce au sustras banii. Automobilul respectiv l-a mai văzut anterior până la furt pe teritoriu, care era parcat lângă un bar, de la oficiul băncii spre stânga, ulterior fiind schimbat locul acestuia;

- declarațiile martorului Z.Perțați, care a explicat că despre faptul că a fost săvârșit un atac la bancă a aflat de la operatorul rutei 101, care i-a comunicat numărul automobilului. Deoarece activitatea sa ține de asigurări și atrage atenția la numere, și-a dat seama că văzuse un automobil de culoare sură gri cu numărul format din literele L și cifra 7, amintindu-și numărul automobilului, pe care Acel automobil îl văzuse de câteva ori pe teritoriu, până la incident, în jurul orelor 11.00, fiind parcat vizavi de oficiu, însă pe șoferul acestuia nu-l văzuse;

- declarațiile martorului M.Bounegru, care a lămurit că activând ca operator al rutei 101, aflându-se la stația termenus, a auzit o doamnă spunând fraza „.....nu am înțeles ce fel de maski șou ...”, moment în care a auzit că s-a închis ușa din spate a mașinii, acesta pornindu-se cu viteză excesivă, dânsul s-a întors cu fața spre automobil, reținând doar numărul acestuia, care a fost comunicat apoi agenților de pază;

- declarațiile martorului B.Perebinos, date în prezența reprezentantului legal A.Perebinos, care a comunicat că Gh.Șcurea este prietenul ei cu care urma să se întâlnească în centrul or.Durlești, lângă un magazin, poștă și bancă. La terasa barului „Kirpichika”, au jucat cărți cu vre-o 4-5 prieteni ai acestuia pe nume Renat, Cătălin, Vadim și o persoană de 25 de ani ce lucra la un magazin de construcții. Ulterior venise un băiat cu un automobil de culoare sură, cu care aceștia au plecat. Gh.Șcurea nu-i

permitea să se apropie de ei, apoi a rugat-o să plece că se vor vedea când va reveni. Așteptând rutiera, a auzit cum un automobil a accelerat, iar o persoană striga „chemați poliția, ce-i cu voi, ce stați”. Gh.Șcurea nu i-a comunicat ce intenții avea, dar într-un mod sarcastic i-a zis că „Banca aceea nu stă la locul ei și odată se va enerva și o va fura”. A văzut cum un prieten îi arătase lui Gh.Șcurea o armă sub masă, iar cu vre-o cinci zile înainte de incident Renat îi comunicase că dorește să-și facă un card bancar pentru a putea face comanda și a achita online, în acea zi însă era rând. Renat a intrat în bancă înainte ca Șcurea să plece cu alte persoane;

- declarațiile martorului Iu.Țugulea, care a lămurit că la 01.06.2016, transportând marfa către magazin, în timp ce a virat la dreapta, a văzut cum din incinta băncii au ieșit două persoane cu cagule pe cap, una din ele avea în mână o geantă de culoare neagră, care au urcat într-un automobil de model „Honda” de culoare gri, cu n/î lituaniene, plecând într-o direcție necunoscută. Consideră că motorul automobilului era pornit, deoarece au pornit cu o viteză bruscă. Șoferul automobilului nu avea cagulă pe cap, însă ținea la față ceva alb, posibil basmăluță, nu din motive igienice, dar ca să-și ascundă fața;

- declarațiile martorului E.Bostan, care a explicat că în ziua când a avut loc furtul la bancă, dânsa activa la localul de lângă bancă. Colaboratorilor de poliție le-a comunicat că băieții care urcase în automobilul de culoare alb spre sur, au stat în local de la ora 11.00 până la 14.00, unii dintre ei veneau, iar alții plecau;

și actele cauzei:

- raportul de expertiză medico-legală nr.3641 din 28.07.2016, prin care la V.Nicolaev a fost constatată o excoriație la nivelul feței, ce a fost calificată ca vătămare neânsemnată;

- înregistrările video ridicate de la fața locului din incinta BC „Moldova-Agroindbank”, din care se observă că o persoană cu cagulă pe cap s-a apropiat brusc de ghișeul casierului băncii și a întins un pistol, persoana este agitată, se grăbește și se uită prin diferite părți;

- conținutul interceptării și înregistrării comunicărilor efectuate de Gh.Șcurea, prin care s-a constatat că acesta, imediat după comiterea infracțiunii s-a deplasat în r-nul Cahul;

- descifrările convorbirilor telefonice, ridicate de la operatorii de telefonie mobilă, prin care se deduce faptul că inculpații au comunicat între ei în prealabil până la comiterea infracțiunii;

- conținutul informației furnizate de BC „Moldova-Agroindbank”, din care se deduce că instituției i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de xxx lei, xxx euro, xxx dolari USD, xxx lire sterline, xxx Ron, xxx ruble rusești, care conform ratei de schimb oficial al BNM constituie suma totală de xxxx lei;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului, potrivit căruia au fost depistate și ridicate urme de benzină, aprențele dactiloscopice, xxx bancnote cu nominalul xxx lei, cât și automobilul lui O.Zaharia de model „xxxxx”, cu n/î LLA xxx;

- procesul-verbal de percheziție din 27.07.2016 a locuinței lui M.Baltî din s.Brînza, r-nul Cahul, unchiul lui Gh.Șcurea, unde ultimul a locuit, în cadrul căreia au fost depistate și ridicate o pereche de pantaloni sportivi de marca „Weite” de culoare neagră, un chipiu de culoare neagră fără inscripții; un pulover cu glugă de culoare neagră cu inscripția „Young 75”; un chipiu de culoare neagră fără inscripție, opt mănuși de culoare albă combinat cu oranj, două cagule de culoare neagră, un chipiu

sportiv de culoare albă; o geantă sportivă de culoare neagră de marca „Nike”; un pistol de marca „Le petit RG 59”; mecanismul de la pistol și nouă cartuse oarbe; opt sigilii confecționate din plumb cu ață; o carte de vizită cu inscripția „Taxi Jora 060110068”; patru cartonase cu ștampila dreptunghiulară a BC „Moldova-Agroindbank”; trei cartonase cu inscripția „10000 lei”; patru cartonase cu inscripția „50000 lei”; cinci cartonase cu inscripția „1000 lei”; două cartonase cu inscripția „200000 lei”; două cartonase cu inscripția „5000 lei” toate având ștampila dreptunghiulară „BC MAIB”; mijloace bănești - 45 bancnote cu nominalul de 100 dolari SUA; 11 bancnote cu nominalul de 50 dolari SUA; 17 bancnote cu nominalul de 20 dolari SUA; 20 bancnote cu nominalul de 10 dolari SUA; o bancnotă cu nominalul de 500 euro; 4 bancnote cu nominalul de 100 euro; 6 bancnote cu nominalul de 50 euro; 4 bancnote cu nominalul de 20 euro; 4 bancnote cu nominalul de 10 euro; o bancnotă cu nominalul de 5 euro; o bancnotă cu nominalul de 20 lire sterline; o bancnotă cu nominalul de 10 lire sterline; 8 bancnote cu nominalul de 5000 ruble rusești; 35 bancnote cu nominalul de 1000 ruble rusești; 32 bancnote cu nominalul de 500 ruble rusești; 880 bancnote cu nominalul de 1 leu; 801 bancnote cu nominalul de 5 lei; 800 bancnote cu nominalul de 10 lei; 2100 bancnote cu nominalul de 50 lei; 100 bancnote cu nominalul de 10 lei; 167 bancnote cu nominalul de 100 lei; 775 bancnote cu nominalul de 200 lei; șapte banderole cu inscripția „200 lei”; 21 banderole cu inscripția „50 lei”; 10 banderole cu inscripția „10 lei”; 9 banderole cu inscripția „1 leu”; 8 banderole cu inscripția „5 lei”, toate având ștampila dreptunghiulară „BC MAIB”; 7 bancnote cu nominalul de 200 lei; o bancnotă cu nominalul de 100 euro.

Aceste probe, analizate în ansamblu, fac dovedită vinovăția inculpatului O.Zaharia în săvârșirea faptei de care a fost recunoscut vinovat, adică în comiterea atacului asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, săvârșită de mai multe persoane mascate, cu aplicarea armei, în proporții deosebit de mari, cu cauzarea de daune în sumă totală de xxxxxx lei.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic delarațiile inculpatului O.Zaharia date în cadrul urmăririi penale, unde a menționat că nu a știut de intențiile complicilor săi la comiterea infracțiunii de tâlhărie, acestea fiind date cu scopul de a evita tragerea sa la răspundere penală, de rând ce prin elementele de fapt desprinse din mijloacele de probă rezultă cu certitudine că acesta a participat nemijlocit la comiterea faptei infracționale, în timp ce Gh.Șcurea și I.Condrea erau preocupați de pătrunderea în filiala băncii și sustragerea bunurilor, dânsul asigură securitatea petrecerii faptei, stând de veghe, iar faptul divizării rolurilor în scopul comiterii atacului tâlhăresc s-a dedus din declarațiile martorilor C.Grăjdian și Iu.Țugulea.

Instanța de apel a conchis că prin fapta comisă, atât I.Condrea și Gh.Șcurea, care au fost condamnați prin sentințe definitive pentru aceeași faptă, cât și O.Zaharia, au atentat la relațiile sociale cu privire la posesia legală asupra bunurilor, în plan secundar la relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea locului de depozitare a bunurilor sustrate, care constituie obiectul juridic special al infracțiunii, totodată realizând latura subiectivă și obiectivă a infracțiunii incriminate, deoarece O.Zaharia a prevăzut caracterul prejudiciabil al faptelor sale, a prevăzut urmările care pot surveni și a dorit expres survenirea acestor urmări, precum și a urmărit scopul de cupiditate.

În circumstanțele enunțate supra, instanța de apel a respins argumentul părții apărării referitor la calificarea incorectă a acțiunilor inculpatului O.Zaharia datorită că

nu a participat nemijlocit la comiterea atacului, or, potrivit învinuirii aduse și faptei reținute drept constatată, acesta a realizat latura obiectivă a faptei prejudiciabile prin coparticiparea sa la comiterea atacului tâlhăresc, participând în calitate de complice, deoarece norma incriminată include agravanta „de două sau mai multe persoane”, nefiind necesară calificarea suplimentară a acțiunilor inculpatului în baza art.42 Cod penal. Mai mult, O.Zaharia a urmărit același scop de sustragere a averii altei persoane prin comiterea atacului tâlhăresc, rolul acestuia fiind în calitate sa de complice, de asigurare a transportării celorlalți coparticipanți, I.Condrea și Gh.Șcurea, la locul comiterii nemijlocite a atacului tâlhăresc, precum și ulterioara retragere de la locul comiterii infracțiunii cu mijloacele financiare sustrase pentru a nu fi demascați, și împărțirea banilor sustrași între ei, lucru care a fost realizat întru totul. Or, inculpatul O.Zaharia a pus la dispoziție pentru comiterea atacului tâlhăresc sticla cu combustibil, automobilul său, abilitățile sale de șofer, intenția directă a acestuia fiind manifestată și prin acțiuni de așteptare cu motorul pornit a celorlalți coparticipanți la atacul tâlhăresc în scopul părăsirii, cât mai rapide, a locului comiterii infracțiunii cu banii sustrași.

Respinsă de instanța de apel a fost și poziția apărării referitor la recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art.323 Cod penal, de rând ce probele sus-menționate, ce au fost verificate de instanță, denotă intenția lui O.Zaharia de a comite în complicitate cu Ia.Condrea și Gh.Șcurea atacul tâlhăresc.

Din examinarea lucrărilor dosarului, instanța de apel a reținut că prima instanță în mod corect, pe baza probelor administrate, a constatat fapta și vinovăția inculpatului O.Zaharia și a făcut o încadrare corespunzătoare cu dispozițiile legii penale, iar pedeapsa stabilită fiind una legală și întemeiată, la care s-a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al faptei comise, de persoana inculpatului, precum și de circumstanțele ce atenuază ori agravează răspunderea.

Totodată, instanța de apel a reiterat că, până la începerea cercetării judecătorești în prima instanță, BC „Moldova-Agroindbank” s-a constituit ca parte civilă, formulând în acest sens o acțiune civilă în procesul penal, prin care a solicitat încasarea sumei de xxxxx lei (xxxxx lei, xxxxx euro, xxxx dolari SUA, xxx lire sterline, xxx lei roni, xxxxx ruble rusești) cu titlu de prejudiciu material.

Prima instanță a dispus admiterea acțiunii civile și a încasat în mod solidar de la O.Zaharia, I.Condrea și Gh.Șcurea în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a prejudiciului material în mărime de xxxx lei și xxxx euro echivalentul în lei conform cursului oficial al Băncii Naționale la momentul executării sentinței.

Instanța de apel, cu trimitere la prevederile art.219 alin.(1), 221, 225 Cod de procedură penală și art.1398 Cod civil, a conchis că prima instanță în latura civilă nu a respectat pe deplin prevederile legale și pripit a dispus admiterea acțiunii civile, prin care a dispus încasarea prejudiciului material în mod solidar de la O.Zaharia, cât și de la Gh.Șcurea și I.Condrea.

Sub aspectul vizat, instanța de apel, reținând că potrivit materialelor cauzei au fost sustrase xxx lei, xxxx euro, xxxxxxxx dolari SUA, xxxx lire sterline, xx lei RR, xxxxxxxx ruble rusești, dintre care au fost restituite părții civile mijloace bănești - xxxx dolari SUA, xxxxxxxx ruble rusești, xxx roni, xxxxx lire sterline, xxxx euro și xxxxxx lei, a constatat că prejudiciul material cauzat și nerecuperat de O.Zaharia constituie suma de xxxx lei și xxxxx euro, ce constituie diferența dintre sumele bănești depistate, ridicate și transmise spre păstrare părții civile și sumele bănești care au fost sustrase,

anume pe acest motiv instanța a considerat că apelul avocatului în partea dată este întemeiat și urmează a fi admis parțial.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul I.Stegărescu în numele inculpatului care, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12), 13) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat, ori reîncadrarea acțiunilor din prevederile art.188 alin.(5) în cele ale art.323 alin.(1) Cod penal și încetarea procesului penal în baza Legii privind amnistia, pe motiv că atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetărilor judecătorești, partea acuzării nu a adus careva probe certe, care ar fi confirmat învinuirea inculpatului, astfel în acțiunile acestuia nu s-au constatat elementele infracțiunii de tâlhărie, intenția atacului asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe; - nu s-au prezentat probe pertinente și concludente ce ar fi demonstrat că prin acțiunile sale inculpatul ar fi organizat atacul tâlhăresc; - incorect instanțele de fond au dedus că inculpatul ar fi complice la săvârșirea infracțiunii incriminate, pe când nu i-a fost incriminată participația, ceea ce denotă că fapta săvârșită de inculpat incorect a fost calificată și vine în contradicție cu prevederile art.325 alin.(1) Cod de procedură penală; - motivarea soluției instanței de apel în latura civilă contrazice dispozitivului hotărârii adoptate; - BC „Moldova-Agroindbank” nu a fost recunoscută prin ordonanță ca parte vătămată și parte civilă, astfel acțiunea civilă urma a fi respinsă, iar persoana ce a participat la acțiuni procesuale și a înaintat acțiunea civilă a deținut doar împuternicirile prevăzute de art.79 alin.(2) Cod de procedură penală; - incorect instanța a dispus încasarea prejudiciului material doar de la O.Zaharia; - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivului invocat în apel ce ține de ridicarea unor anumite sume bănești de la participanții atacului tâlhăresc și anume, că în urma percheziției la fața locului din automobilul lui O.Zaharia au fost ridicați xxxx lei, cât și asupra restituirii reprezentantului părții civile a unor sume bănești mai mici, față de cele depistate și ridicate; - neîntemeiat a fost respinsă cererea de recuzare, pe când exista circumstanța de incompatibilitate a judecătorului S.Gîrbu prevăzută de art.33 alin.(2) pct.6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opiniile procurorului și a părții vătămate BC „Moldova-Agroindbank” expuse în referințe, prin care au solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, Colegiul penal concluzionează că recursul urmează a fi admis parțial din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, la care face referință recurentul, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Analizând norma procesual penală sus menționată la situația în cauză, Colegiul

conchide că temeiurile invocate de recurent nu și-au găsit confirmare, deoarece, după cum rezultă din partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a analizat obiectiv probele administrate și și-a motivat hotărârea adoptată, indicând din care motive a ajuns la concluzia de a menține sentința în latura penală, soluție expusă detaliat și motivat la pct.4 al prezentei decizii.

Astfel, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

După cum rezultă din conținutul recursului, autorul acestuia nu este de acord cu condamnarea inculpatului în baza art.188 alin.(5) Cod penal, considerînd că lipsesc probe certe ce ar confirma vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii imputate, iar acțiunile inculpatului urmau a fi corect încadrate în prevederile art.323 alin.(1) Cod penal, cu încetarea procesului penal în baza Legii privind amnistia.

La acest capitol, Colegiul penal constată că prima instanță, conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpatul, reprezentantul părții vătămate, martorii, a cercetat actele cauzei, apreciindu-le în mod obiectiv, care au format convingerea instanței că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(5) Cod penal, pe deplin a fost dovedită.

Instanța de apel, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate și a conchis asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță, expusă mai sus, deoarece argumentele apărării nu și-au găsit confirmare în ședința de judecată.

Conform textelor sentinței și deciziei, instanțele de fond au conchis că vinovăția lui O.Zaharia în săvârșirea infracțiunii imputate se dovedește prin probe administrate legal în cadrul urmăririi penale, verificate și cercetate în ședințele de judecată, și anume prin declarațiile martorilor V.Nicolaev, A.Perțați, Z.Perțați, M.Bounegru, B.Perebinos, I.Țugulea, E.Bostan date atât la urmărirea penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești, care coroborează cu materialele cauzei, și anume procesele-verbale de cercetare la fața locului, de percheziție din 27.07.2016, înregistrările video ridicate de la fața locului din incinta BC „Moldova-Agroindbank”, descifrările convorbirilor telefonice, ridicate de la operatorii de telefonie mobilă, conținutul interceptării și înregistrării comunicărilor efectuate de Gh.Șcurea, raportul de expertiză medico-legală nr.3641 din 28.07.2016 în privința lui V.Nicolaev, probe care sunt amănunțit descrise în hotărârile judecătorești și care sunt pertinente și concludente, coroborează între ele și nu prezintă temei de îndoială.

Prin urmare, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii imputate lui O.Zaharia, inclusiv vinovăția acestuia, după cum rezultă din sentința primei instanțe și decizia instanței de apel, care s-au pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-a motivat concluziile prin cumulul de probe pertinente și concludente, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

Argumentele părții apărării referitor la faptul că în acțiunile inculpatului O.Zaharia lipsesc elementele componente ale infracțiunii prevăzute de art.188 Cod penal, nu pot fi reținute și contravin materialelor din dosar, dat fiind că în cauză cu certitudine

s-a constatat că inculpatul a realizat latura obiectivă a faptei prejudiciabile prin coparticiparea sa la comiterea atacului tâlhăresc împreună cu Ia.Condrea și Gh.Șcurea, în privința cărora există hotărâri judecătorești definitive, dânsul a asigurat transportarea complicilor săi la locul săvârșirii faptei, retragerea de la locul infracțiunii cu mijloace financiare sustrase pentru a nu fi demascați, precum și împărțirea banilor sustrași între participanți, totodată punând la dispoziția complicilor săi și sticla cu combustibil, astfel inculpatul împreună cu complicii săi a prevăzut urmările prejudiciabile ale faptei comise, precum și urmările acesteia, și a admis survenirea acestor urmări.

În concluzie, instanțele de fond just au conchis că acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art.188 alin.(5) Cod penal și nu, după cum propune partea apărării, în prevederile art.323 alin.(1) Cod penal.

Infracțiunea de favorizare, prevăzută de art.323 alin.(1) Cod penal, presupune că persoana care favorizează infracțiunea, acordă ajutor infractorului pentru a asigura folosul sau produsul infracțiunii. Latura obiectivă a favorizării infracțiunii se exprimă în fapta prejudiciabilă constând în acțiunea de favorizare dinainte nepromisă a infracțiunii grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, urmând să întrunească cele trei condiții: să se exprime în favorizare, să fie dinainte nepromisă și să aibă ca obiect o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă. Favorizarea infracțiunii poate fi comisă doar pe calea acțiunii. Latura subiectivă a favorizării infracțiunii se manifestă numai prin intenție directă. La momentul comiterii infracțiunii, făptuitorul trebuie să cunoască, că cel căruia îi acordă ajutor este o persoană care săvârșește infracțiune.

Favorizarea infracțiunii, cu referire la dispozițiile art.49 Cod penal presupune două modalități normative: favorizarea infractorului prin acordare de ajutor și tăinuire a mijloacelor de săvârșire a infracțiunii, a urmelor acesteia sau obiectelor infracțiunii, numai în cazul în care nu au fost promise din timp.

Însă, din mijloacele probatorii administrate în prezenta cauză, pe lângă ajutorul acordat de către inculpat la comiterea atacului tâlhăresc, acesta tot a urmărit scopul special - de sustragere a banilor, deoarece în urma sustragerii de către ceilalți doi coinculpați, O.Zaharia a dorit obținerea unui profit, la el fiind depistate mijloace bănești sustrase din bancă în sumă de 5000 lei.

Mai mult, o condiție necesară existenței faptei prejudiciabile examinate, presupune că favorizarea să nu fie promisă din timp, ce în prezenta speță lipsește, deoarece O.Zaharia în cazul dat a acționat în cunoștință de cauză, fiindcă în prealabil, până la comiterea faptei, între inculpat, Ia.Condrea și Gh.Șcurea au fost împărțite rolurile, unde rolul lui O.Zaharia era de a pune la dispoziție mijlocul de transport pentru a se deplasa la locul comiterii faptei și de a se retrage după săvârșirea atacului, precum și de a rămâne în automobil pentru supraveghere întru asigurarea securității săvârșirii faptei de către ceilalți doi coinculpați, ținând motorul pornit, iar când Ia.Condrea și Gh.Șcurea au ieșit din bancă cu banii sustrași, imediat, cu viteză exesivă, a plecat de la locul săvârșirii infracțiunii.

Faptul că inculpatul cunoștea cu certitudine despre săvârșirea atacului tâlhăresc rezultă și declarațiile martorului Iu.Țugulea, care a indicat că șoferul automobilului, adică O.Zaharia, așteptând cu motorul pornit, își acoperea fața cu ceva alb, iar când celelalte două persoane au ieșit din bancă cu cagule pe cap, mașina s-a pornit brusc din loc cu o viteză exesivă.

Neîntemeiat este și argumentul recurentului, precum că incorect instanțele de fond au calificat acțiunile inculpatului, invocând că acesta nu a participat nemijlocit la comiterea atacului, deoarece, după cum s-a menționat mai sus, dânsul a realizat latura obiectivă a faptei prejudiciabile prin coparticiparea sa la comiterea atacului, participând în calitate de complice și, reținând faptul că infracțiunea a fost săvârșită cu agravanta „de două sau mai multe persoane”, nu este necesară calificarea suplimentară a acțiunilor inculpatului în baza art.42 Cod penal.

Astfel, cert s-a constatat că O.Zaharia a participat nemijlocit la comiterea atacului tâlhăresc, iar acțiunile lui corect au fost calificate în baza art.188 alin.(5) Cod penal.

Prin urmare, la caz, lipsește temeiul pct.12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală invocat de partea apărării, dat fiind că instanțele de judecată nu au făcut o altă încadrare juridică a faptei decât cea în baza căreia a fost pus sub învinuire O.Zaharia.

Lipsit de temei este și afirmația recurentului, precum că prin încheierea din 21.07.2017 prima instanță neîntemeiat a respins cererea de recuzare a judecătorului S.Gîrbu, deoarece instanța, examinând cererea de recuzare, nu a constatat existența carorva circumstanțe care ar fi pus la îndoială rezonabilă imparțialitatea judecătorului, argumentându-și detaliat, cu trimitere la normele de procedură penală soluția de respingere a cererii de recuzare. Mai mult că, potrivit art.35 alin.(3) Cod de procedură penală, încheierea instanței de judecată asupra recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată.

Concomitent, urmează de evidențiat faptul că argumentele invocate de partea apărării au fost deja obiect de judecare în instanța de apel, iar aceasta, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, minuțios le-a examinat și, apreciind toate probele din dosar, examinându-le în ansamblu, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor, corect considerând neîntemeiate argumentele apărării.

Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului în latura penală, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Nu poate fi reținut nici argumentul părții apărării, precum că BC „Moldova-Agroindbank” nu a fost recunoscută prin ordonanță ca parte vătămată și civilă, iar persoana ce a participat la acțiuni procesuale și a înaintat acțiunea civilă a deținut doar împuternicirile prevăzute de art.79 alin.(2) Cod de procedură penală, deoarece prin ordonanțele din 27.07.2016 și 04.08.2016 (f.d.35, 36 v.1), instituția bancară a fost recunoscută ca partea vătămată și parte civilă, prin ordonanța din 04.08.2016, C.Grăjdeanu a fost recunoscut în calitate de reprezentant legal al părții vătămate și civile, iar acțiunea civilă a fost intentată de către partea vătămată și civilă (f.d.152 v.2).

Totodată, Colegiul penal, verificând legalitatea hotărârii contestate în partea soluționării acțiunii civile, consideră întemeiat argumentul invocat în recursul declarat de partea apărării, precum că motivarea soluției instanței de apel în latura civilă contrazice dispozitivului hotărârii adoptate, din care motiv incorect instanța a dispus încasarea prejudiciului material de la inculpatul O.Zaharia.

După cum rezultă din actele cauzei, prima instanță soluționând acțiunea civilă a dispus încasarea în mod solidar de la O.Zaharia, Ia.Condrea și Gh.Șcurea, condamnați prin sentințele Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21.02.2017 și 06.03.2017, în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a prejudiciului material în sumă de xxxxx

lei și xxxx euro, echivalentul în lei conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii.

Instanța de apel, a casat parțial sentința, în latura civilă, și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a admis parțial apelul declarat de avocatul I.Stegărescu în numele inculpatului și a dispus încasarea de la O.Zaharia în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA a prejudiciului material în sumă de xxxx lei și xxxx euro, echivalentul în lei conform cursului oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii.

Instanța de recurs ține să enunțe că angajarea răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate prin fapta proprie presupune existența cumulată a celor patru condiții sau elemente constitutive, respectiv: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile.

Răspunderea civilă delictuală sau reparatorie are ca primă finalitate repararea prejudiciului cauzat, iar prejudiciul reprezintă condiția dar și măsura răspunderii reparatorii, întrucât aceasta se angajează numai în limita prejudiciului injust cauzat.

Prin art.1398 Cod civil, se consacră regula de principiu potrivit căruia obligația de a repara un prejudiciu cauzat altuia printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, se naște direct și nemijlocit în sarcina autorului acelei fapte, întrucât fiecare răspunde de faptele sale proprii.

Există însă și situația legală în care avem pluralitate de persoane răspunzătoare pentru același prejudiciu, în condițiile art.1414 Cod civil, în conformitate cu care „Cei care răspund pentru o faptă prejudiciabilă sunt ținuti în solidar la reparație față de cel prejudiciat”. Aceasta reprezintă în esență solidaritatea pasivă legală, o veritabilă garanție pentru realizarea creanței, instituind obligația pentru fiecare debitor solidar de a repara întreg prejudiciu, ori în cazul dacă este imposibil să se determine cotele despăgubirilor datorate de debitorii solidari conform alin.(1) și (2), ei vor fi răspunzători în cote egale.

La fel, se reține că, în cazul în care paguba materială a fost cauzată de către inculpat și alte persoane, în privința cărora cauza a fost disjunsă într-o procedură separată, instanța impune condamnatului responsabilitatea recuperării pagubei în mărime deplină. Pronunțând ulterior sentința de condamnare a persoanei în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, instanța este în drept să o facă responsabilă de restituirea întregii pagube în mod solidar cu persoana condamnată anterior.

Astfel, instanțele de fond au constatat că inculpatul a comis fapta împreună cu Ia.Condrea și Gh.Șcurea, în privința cărora cauzele au fost disjuse în proceduri separate și în privința cărora există hotărâri judecătorești definitive, și anume deciziile Colegiului penal al al Curții de Apel Chișinău din 27.06.2017 și 21.11.2017, prin care a fost soluționată acțiunea civilă înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA în sumă de xxxxxx lei și xxxxxxxx euro, fiind dispusă încasarea în beneficiul părții vătămate cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune, atât de la Ia.Condrea, cât și de la Gh.Șcurea câte xxxx lei și xxxxxxxx euro.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că instanța de apel incorect a admis acțiunea civilă încasând de la inculpatul O.Zaharia în beneficiul părții vătămate a întregii pagube materiale în sumă de xxxxxx lei și xxxxx euro, agravându-i situația în propriul său apel.

În concluzie, reieșind din cele expuse, instanța de recurs conchide că acțiunea civilă intentată de partea vătămată în cadrul procesului penal, urmează a fi admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal consideră că recursul declarat în cauză urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura civilă, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, în rest urmează a fi respins ca fiind inadmisibil.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Stegărescu Ion în numele inculpatului Zaharia Oleg, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017 și sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 iulie 2017 în cauza penală în privința lui Zaharia Oleg, în latura civilă, rejudecă cauza și pronunță în această parte o nouă hotărâre, prin care:

Acțiunea civilă intentată de BC „Moldova-Agroindbank” SA se admite în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 martie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun